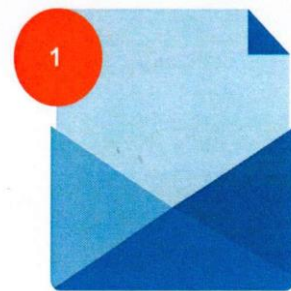

Україна, 03150, м. Київ, вул. Велика Васильківська, 72
під'їзд 3, поверх 3, офіс 96
+38 (044) 300 10 15

Вих. № 7753/2-16/11
від 16.11.2020р.

**Голові
Національної комісії з цінних
паперів та фондового ринку**

пану ХРОМАЄВУ Т.З.

*Щодо нових вимог до функціонування
наглядових рад банків*

Шановний Тимуре Заурбековичу!

*Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та бажаємо успіхів у
Вашій професійній діяльності.*

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ) звертається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) з пропозицією щодо залучення банківського співтовариства до процесу імплементації норм Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» в діяльність професійних учасників ринку капіталу, які є банками, в частині організації корпоративного управління.

Зміни, що є чутливими для банківських установ, полягають в наступному:

Відповідно до статті 76 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (далі – Закон), нова редакція якого набирає чинності з 01.07.2021, для системно важливих професійних учасників ринків капіталу, які є банками, встановлюються додаткові вимоги до організації корпоративного управління, а саме:

1. Обов'язкове створення комітетів Наглядової ради з питань аудиту, винагород, призначень та ризиків;

2. Комітети очолюють члени Наглядової ради товариства, які є незалежними членами. Більшість членів зазначених комітетів повинні становити незалежні члени.

Крім того, Комісія має право за погодженням з Національним банком України встановлювати до системно важливих професійних учасників ринків капіталу, які є банками:

- додаткові вимоги до системи корпоративного управління, що обмежують ризики їх професійної діяльності на ринках капіталу;

- додаткові кваліфікаційні вимоги до членів Наглядової ради щодо їх професійної придатності.

Відповідно до статті 43 вказаного Закону, системно важливими професійними учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків є професійні учасники ринків капіталу та організованих товарних ринків, неплатоспроможність або збої в діяльності яких можуть становити системний ризик для функціонування ринків капіталу.

При цьому, Комісія розробляє методологію визначення ризику збою в роботі професійного учасника як системного.

Враховуючи, що розроблення такої методології та встановлення ознак системності наряду впливає на ймовірність визнання банківських установ системно важливими професійними учасниками ринків капіталу, просимо залучити представників банківської системи України в особі НАБУ до процесу такого розроблення.

Одночасно просимо врахувати, що діяльність комерційних банків, у тому числі, в частині організації корпоративного управління, регулюється спеціальним законодавством.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про акціонерні товариства», особливості правового статусу, створення, діяльності, припинення, виділу акціонерних товариств, у тому числі неплатоспроможного банку, перехідного банку, створеного Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, що провадять діяльність на ринках фінансових послуг, визначаються законами, що регулюють порядок надання фінансових послуг, здійснення банківської діяльності, діяльність системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення банків з ринку. У разі суперечності норм цього Закону нормам законів, що регулюють порядок надання фінансових послуг, здійснення банківської діяльності, діяльність системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення банків з ринку, норми законів, що регулюють порядок надання фінансових послуг, здійснення банківської діяльності, діяльність системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення банків з ринку, мають перевагу.

Закон України «Про банки і банківську діяльність» наразі не містить вимог щодо обов'язкового створення комітетів Наглядової ради з питань аудиту, винагород, призначень та ризиків, формування їх за рахунок більшості незалежних директорів та головування незалежних директорів в комітетах.

Відповідно до ст.ст. 9, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», Національний банк України встановлює вимоги щодо системи корпоративного управління банківських груп, до яких входять як банки, так і юридичні особи, які не є банками, проте можуть бути професійними учасниками ринку капіталу, а якість корпоративного управління в банках/банківських групах є об'єктом наглядової діяльності саме Національного банку України.

Враховуючи наведене, НАБУ висловлює занепокоєння щодо ускладнення та правової невизначеності правил корпоративного управління в банках – професійних учасниках ринку капіталу, якщо за критеріями, які розробляє Комісія, такі банки будуть визнані системно важливими учасниками ринку, та на них буде розповсюджуватись дія статті 76 Закону.

Банки з іноземним капіталом – учасники НАБУ вважають, що застосування вимог до формування комітетів рад, встановлених статтею 76 Закону, порушуватиме право власника (акціонера) на організацію належного управління діяльністю банку та зменшить ефективний контроль власника за такою діяльністю.

Крім того, вказані вимоги не відповідають нормам європейського законодавства і не враховують особливості діяльності груп, материнські компанії яких підпорядковуються вимогам нормативно-правових актів ЄС.

Також зазначені вимоги не відповідають законодавству держав – учасниць ЄС, зокрема тих, в яких зареєстровано материнські компанії українських банків з іноземним капіталом.

Аналіз таких нормативно-правових актів додається до цього листа в якості Додатку №1 (законодавство ЄС) та Додатку №2 (законодавство держав-учасниць ЄС) окремими файлами.

Крім того, відповідно до частини першої статті 35 Закону України «Про банки і банківську діяльність», власники істотної участі зобов'язані підтримувати норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу банку на рівні, встановленому Національним банком України. Відповідно до частини четвертої статті 58 зазначеного Закону, власники істотної участі зобов'язані вживати своєчасних заходів для запобігання настання неплатоспроможності банку. Тобто, у кінцевому підсумку саме акціонери мають зобов'язання підтримувати банк платоспроможним. Причому, відповідно до зазначених норм та «Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затвердженої Постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368, власники істотної участі банків, шляхом підтримання значення нормативу адекватності регулятивного капіталу мають покривати ризики вкладників та інших кредиторів діяльності банківської установи, у тому числі при здійсненні діяльності банку на ринку капіталів.

Зазначене надає підстави стверджувати, що членам наглядових рад - представникам акціонерів банку має бути надана можливість реалізації превентивної стратегії щодо недопущення порушення значень нормативу адекватності капіталу та забезпечення платоспроможності банку. Реалізація наведених вище обов'язків акціонерів - власників істотної участі банків буде забезпечена у випадку призначення голів комітетів з числа членів ради - представників акціонерів. При цьому, збалансування інтересів всіх стейкхолдерів забезпечується у даному випадку участю у комітетах Рад банків незалежних членів.

Відмінною є ситуація щодо державних банків, оскільки акціонером таких банків є держава та, відповідно, фактично обов'язок підтримання нормативу капіталу забезпечується за рахунок платників податків. Відповідно, нововведення статті 76 Закону відносно державних банків є доцільними.

З огляду на викладене, банки занепокоєні ситуацією, що склалася у зв'язку із потенційною необхідністю призначення головами комітетів наглядової ради банку незалежних директорів, адже ані європейська, ані світова практика цього не передбачають. Крім того, виникає занепокоєння з приводу реалізації стратегій розвитку компанії та захисту інтересів акціонерів у разі підведення банків, як учасників ринку капіталу, до категорії системно важливих.

Шановний Тимуре Заурбековичу, враховуючи викладене, звертаємося до Комісії з проханням взяти до уваги аргументи, наведені в цьому зверненні, залучити представників банківської системи до розроблення ознак системної важливості учасників ринку капіталу, які є банками, з метою попередження створення правил корпоративного управління, які усувають власників від ефективного управління банківськими установами, діяльність яких на ринку

наразі належно врегульована як банківським законодавством, так і нормативно-правовими актами НБУ на засадах прозорості та ризик-орієнтованості.

Звертаємо увагу, що забезпечення ефективної ролі власника (акціонера) в управлінні банком через представників, обраних до складу наглядової ради, є однією з головних гарантій захисту інтересів акціонерів-іноземних інвесторів, що сприятиме розвитку банківських установ з іноземним капіталом в Україні та сприятиме збереженню різноманіття на ринку банківських послуг.

Сподіваємося на плідну співпрацю.

Додатки: згадане за текстом, на 5-ти арк.

З повагою

Виконавчий директор

Олена Коробкова

*Вик. Пушкар І.В.
(044) 300-1015*